

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	RA/TB	18.08.20	24/2020

Behandling av saken:

Saksnr.: 24/20	Utvalg: Kontrollutvalget Kommunestyret	Møtedato: 18.08.20
--------------------------	---	------------------------------

Tilleggsopplysninger for valg av revisjonsordning for Tynset kommune

Saksdokumenter:

- Sak 05/20 Dialogmøte med ordfører fra 17.02.20 (ikke vedlagt)
- Sak 12/20 Valg av revisjonsordning for Tynset kommune fra 31.03.20 (ikke vedlagt)
- Kommunestyresak 31/20 Valg av revisjonsordning for Tynset kommune med vedtak fra 05.05.20 (vedlegg 1a og 1b))

Saksopplysninger:

Fra kommunestyrets behandling i sak 31/20 om valg av revisjonsordning ber kommunestyret om flere opplysninger knyttet til kostnader ved konkurranseutsetting og deltagelse i interkommunalt samarbeid og om drøftinger for føringer som kan legges inn i et anbud. Vedtaket fra kommunestyrebehandlingen var slik:

- A. «Tynset kommunestyre ber om et kostnadsestimat vedrørende regnskapsrevisjon for alternativene:
1. Konkurransetsetting av revisjonstjenestene
 2. Deltakelse i interkommunalt samarbeid, herunder ikke konkurranseutsette revisjonstjenestene.
- B. Kommunestyret ber også om en sak som gir kommunestyret anledning til å drøfte hvilke føringer vi kan legge inn i et anbud.»

Denne saken vil forsøke å belyse det kommunestyret etterspør i vedtaket som det henvises til ovenfor. For ytterligere opplysninger rundt valg av revisjonsordning, så henvises det til sak 12/20 «Valg av revisjonsordning for Tynset kommune». Etter at saken ble behandlet, er det blitt oppdaget en feil saksopplysning. Under overskriften «Saksbehandling» står det: «Sekretariatet for kontrollutvalget kan gjennomføre eierskapskontroller, men det har ikke vært lagt inn i anbudsgrunnlaget for sekretariatstjenesten så langt. Det må derfor tas stilling til hvordan eierskapskontrollen skal gjennomføres i fremtiden.»

Dette medfører ikke riktighet etter ny kommunelov da gjennomføringen av eierskapskontroller er tillagt revisor.

Saksbehandling:

MØTEBOK

Tynset kommune er medlem i Norges kommunerevisorforbund (heretter kalt NKRF) og sekretariatet har i denne forbindelse tatt kontakt med de for en rådføring av hvordan man kan hente inn opplysningene til det som etterspørres i vedtaket.

NKRF opplyser at når konkurranseutsetting velges, så er det mest vanlig at alle revisjonsoppdragene settes ut samlet og anbefaler dette. Det vil si at regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller konkurranseutsettes i en samlet pakke.

Bakgrunnen er lavere kostander og større utbytte av revisors arbeid siden revisor får en bredere innsikt i kommunens ressursgrunnlag og forvaltning og kan bruke dette inn i arbeidet med regnskap og forvaltning. Noen kommuner velger en delt løsning for regnskapsrevisjon og øvrige revisjonsoppdrag, det vil si at det settes ut i 2 separate anbud for en lengre periode.

Anbudsperioden som normalt 2 + 1 + 1 år. De opplyser at det er få kommuner som setter ut hvert enkelt forvaltningsrevisjonsprosjekt og eierskapskontroll enkeltvis. Det begrunnes i at det er en kostbar løsning når det gjelder anbudskostnadene og merarbeidet knyttet til det, i tillegg til at man mister effekten av den bredere innsikt i kommunen som revisor får og som kommer kommunen og kontrollutvalget til gode i de ulike revisjonsoppdragene.

Sekretariatet har kontaktet ulike kommuner som kan sammenlignes med Tynset for å finne sammenlignbare tall.

Kommunestyret ber om kostnadsestimat knyttet til regnskapsrevisjon. Når det gjelder kommunene som har inngått avtale om interkommunalt samarbeid, så har sekretariatet hatt utfordringer med å få frem kostnadsfordelingen på de ulike revisjonsoppdragene. Dette er vanligvis gjenstand for diskusjon når man trer inn i samarbeidet. Det kjøpes en helhetlig pakke hvor også bistand og rådgivning til både administrasjon, kommunestyre og kontrollutvalg er inkludert i prisen. Kommunene skal i disse samarbeidene dele kostnadene for driften av selskapet som også kommer med i prisen.

Sekretariatet har på denne bakgrunn valgt å ta med de totale kostandene for revisjonsoppdragene for å få et frem et best mulig sammenligningsgrunnlag.

Kostnader for sammenlignbare kommuner som deltar i interkommunalt samarbeid:

Kommune	Revisjonsselskap	Kostnad	Tallgrunnlag	Ant innbyggere	Merknad
Åmot	Revisjon ØST IKS(tidligere Hedmark Revisjon)	1 000 000,-	Budsjett 2020	Ca 4 300	Valgt ut fra beliggenhet og størrelse.
Røros	Revisjon Midt-Norge SA	749 7000,-	Budsjett 2020 * Se nedenfor for ytterligere opplysninger	Ca 5600	Valgt ut fra beliggenhet og størrelse. ** Se nedenfor for ytterligere opplysninger.
Sel	Innlandet Revisjon IKS	1 050.00	Budsjett 2020	Ca 5 700	Valgt ut fra beliggenhet og størrelse.

MØTEBOK

Forklaring stjernetegn*

* I forbindelse med overgangen fra Revisjon Fjell til Revisjon Midt-Norge fra 2020 så økte kostnaden fra 589 000,- til 749 700,-. I sakspapirene som fulgte til kommunene så går det frem at denne økte kostnaden i hovedsak utgjør leie av kontorplass, da Revisjon Fjell fikk benytte gratis kontorplass hos sine eierkommuner. Det går også frem av saksopplysningene at Revisjon Hedmark lå vesentlig høyere i pris til sine eierkommuner. Det er å bemerke at en inngangspris i et interkommunalt revisjonsselskap er resultat av en forhandling for deltagelse og at dette kan variere.

**Røros kommune opplyser at de fra Revisjon Fjell har fått en oversikt over fordelingen på revisors faktiske tidsforbruk for Røros i 2019. Sekretariatet har hentet inn tall fra Oppdal for å et sammenligningsgrunnlag:

År	Røros	Oppdal	
	2019	2019	2018
Forvaltningsrevisjon	42%	17%	33%
Finansiell revisjon	26%	36%	39%
Andre revisjonsoppgaver	32%	47%	28%

Andre revisjonsoppgaver omfatter attestasjonsoppgaver, mva. kompensasjon, rådgivning, og arbeid opp mot kontrollutvalget.

For Oppdal så opplyses det at i forbindelse med tiltredelse av ny økonomisjef i 2019, så ble tiden disponert mer på veiledning for ny økonomisjef (ligger under andre revisjonsoppgaver). De opplyser at tallene for 2018 er med i tråd med hvordan tiden disponeres til vanlig.)

Kostnader for sammenlignbare kommuner som konkurranseutsetter sine revisjonstjenester:

I Innlandet er det bare Rendalen, Sør-Fron, Ringebu og Tynset kommuner som konkurranseutsetter sine revisjonstjenester ut fra hva sekretariatet har kjennskap til. I Trøndelag har vi ikke funnet noen. Kvam herrad i Vestland er en sammenlignbar kommune som vi har hentet inn tall fra.

Tynset kommune:

Det henvises til sak 12/20 for omtale av dagens revisjonsmodell for Tynset kommune.

Tynset kommune har gitt oss tallene for budsjett og regnskap for tre år bakover i tid. Det som fremgår som konsulenttjenester, er bistanden fra Abakus til konkurranseutsetting.

År	Regnskapsrevisjon		Forvaltningsrevisjon		Eierskapskontroll		Konsulent-tjenester		Totalt budsj.	Totalt regns.
	Budsj.	Regns.	Budsj.	Regns.	Budsj	Reg.	Budsj.	Regns.		
2020	190000		220000		80000		30000		520000	0
2019	190000	173154	200000	0	80000	0	30000	6770	500000	179924
2018	190000	233500	200000	200000	80000	0	30000	97960	500000	531460
2017	230000	202013	160000	157000	40000	0	30000	31155	460000	390168

Noen forklaringer til tallene for forvaltningsrevisjon: I 2018 ble det gjennomført 2 forvaltningsrevisjoner. Ingen ble gjennomført i 2019.

MØTEBOK

Rendalen kommune:

Rendalen kommune har samme oppbygging for sine revisjonstjenester som Tynset kommune. De har ca 1770 innbyggere.

År	Regnskapsrevisjon		Forvaltningsrevisjon		Eierskapskontroll		Konsulent-tjenester		Totalt budsj.	Totalt regns.
	Budsj.	Regns.	Budsj.	Regns.	Budsj	Reg.	Budsj.	Regns.		
2020	147925		134 000		17500		31 000		330425	0
2019	147925	114947	134 000	0	17500	0	31 000	0	330425	114947
2018	139000	100920	134 000	282870	17500	0	31 000	68 500	321500	452290
2017	157000	60 081	130 000	140000	0	0	30 000	21 274	317000	221355

Noen forklaringer til tallene:

Forvaltningsrevisjoner: I 2019 ble det ikke gjennomført noen fordi det ble kjørt 2 stykker i 2018.

Regnskapsrevisjon: I 2017 var det bytte av regnskapsrevisor og derfor ble beløpet lite pga oppstartsår.

Sør-Fron kommune:

Har ca 3 100 innbyggere.

Kjørte ny anbudskonkurranse i fjor, med oppstart av avtalen 01.01.2020. Valgt firma ble BDO AS for alle revisjonstjenester. De kjørte en samlet utlysning for alle revisjonstjenester.

Sør-Fron og Ringebu kommuner har felles regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS).

Innkjøpsarbeidet er også lagt til denne samarbeidsordningen. Det er MGRS som på vegne av Ringebu og Sør-Fron ivaretar innkjøpsarbeidet. Kostnaden knyttet til anbudsutsettingen kan de derfor ikke anslå.

Budsjett for revisjonstjenester i 2020 er:

- Regnskapsrevisjon kr. 300.000
- Forvaltningsrevisjon kr. 138.000

For tidligere år er budsjett og regnskap slik:

	Budsjett 2017	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Regnskap 2019
Regnskap	250.000	303.450	260.000	328.460	225.000	301.390
Forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll	73.000	0	176.000	67.406	132.000	59.482
SUM	323.000	303.450	436.000	395.866	357.000	360.872

Kvam herad:

Har ca 8500 innbyggere.

Dekker alle sine revisjonstjenester gjennom Deloitte AS.

MØTEBOK

Kvam har oppgitt sine revisjonskostnader for 2019:

Regnskapsrevisjon kr 210.000,-

Forvaltningrevisjon kr 933.450,- (De har oppgitt at de hadde 600 t til ca kr 1050 pr time, og at de hadde mye forvaltningsrevisjon i fjor. De bruker altså timepris på forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i sine anbud)

Premisser som kan legges inn i et anbud

I den siste delen av vedtaket til kommunestyret så ber man om en sak som gir kommunestyret anledning til å drøfte hvilke føringer som kan legges inn i et anbud.

I en anbudsrunde så må det skilles på hva som legges inn som krav i en kravspesifikasjon og hva som kan legges inn som tildelingskriterier.

I en kravspesifikasjon kan en stille de krav en ønsker ift hva som definerer oppdraget og som **skal** utføres. Det er oppdragsgiver som bestemmer hva en ønsker utført og levert via kravspesifikasjon. Dette skjer i samarbeid med rådmannen/økonomiavdelingen for å beskrive hva oppdraget innbefatter for regnskapsrevisjonen. Abakus bistår i å finne frem til formalitetskravene.

Kravene fra Tynset til regnskapsrevisjonen i 2015 var i korte hovedtrekk:

- Krav til tilbyders organisatoriske og juridiske stilling
- Økonomisk og finansiell kapasitet, som at tilbyder skal ha tilstrekkelig økonomisk kapasitet til gjennomføring av oppdraget.
- Tekniske og faglige kvalifikasjoner, som at tilbyder skal ha erfaring fra tilsvarende oppdrag. Tilbyder skal ha et etablert kvalitetssystem og revisors kvalifikasjonskrav etter lov og forskrift.
- Videre skal uavhengighet dokumenteres
- Det var henvist til lovkrav og beskrivelser av oppdraget

Som tildelingskriterier i en tjenestekjøpskonkurranse som dette vil være er det vanlig å bruke pris, kompetanse og erfaring, oppfølging og service og ev. kvalitet.

Tildelingskriteriene fra Tynset var vektet med 50% på pris og 50% på kvalitet. Pris ble vektet i henhold til beskrivelsene som var lagt med om innholdet. Kvaliteten ble vektet opp mot kompetanse innenfor forespurte fagfelt, krav til arbeidsmetodikk som oppfylte gitte krav og kontakt med leverandøren innen den forespurte tjenesten med hensyn til service og kontaktmøter.

Abakus opplyser at det er viktig er at de 4 prinsippene som er nedfelt i lov om offentlige anskaffelser §4 ivaretas. Offentlige oppdragsgivere skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet.

MØTEBOK

Tynset kommune har vært fornøyd med sin regnskapsrevisjon. Ved en eventuell ny konkurranseutsetting bør kravene i NKRF's nye veileder i henhold til kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor og forvaltningsrevisjon legges til grunn slik at kontrollutvalget får en bedre mulighet til å følge opp revisors oppgaver.

Videre ser sekretariatet klare fordeler med at det kan legges ut et samlet revisjonsoppdrag, i tråd med NKRF sin anbefaling. Det henvises til kap 10.3.2 side 27 i utredningen som er gjort til Enebakk kommune, som det også ble henvist til i sak 12/20. <https://www.follofiks.no/wp-content/uploads/2019/04/Valg-av-revisjonsordning-for-Enebakk-kommune.pdf>

Til slutt anbefaler sekretariatet at det kan ligge inne rådgivning/dialog mellom kontrollutvalget og revisor(er). Det vil være en styrke for kontrollutvalget ved blant annet forarbeider til forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

Oppsummering:

Det er i saksfremlegget forsøkt å svare opp kommunestyrets vedtak fra den 5.mai. Dersom det er ønskelig å gå videre med konkurranseutsetting kan kontrollutvalget utarbeide et forslag til anbudsdokument som kan sendes til sluttbehandling i kommunestyret for en ytterligere vurdering av anbudskriteriene. Det er i tilfelle ønskelig med et signal fra kommunestyret om hvilken modell som velges (se kontrollutvalgssak 12/20 eller kommunestyresak 31/20) og eventuelle momenter kommunestyret er opptatt av.

Kontrollutvalgets innstilling skal videresendes til kommunestyret i saken om valg av revisjonstjenester, og sekretariatet henviser til saksfremlegget overfor vedr. forespørselen fra kommunestyret. For valg av revisjonstjenester henvises det til kontrollutvalgets vedtak fra sak 12/20.

Sekretariatets forslag til innstilling:

1. Det vises til saksutredningen for svar på kommunestyrets vedtak fra sak 31/20 den 5.mai 2020
2. Innstillingen fra sak 12/20 i kontrollutvalget den 31.mars 2020 følger som kontrollutvalgets innstilling:

Tynset kommune vedtar at revisjonstjenestene utføres i egenregi gjennom en større interkommunal revisjonsenhet, og starter en prosess hvor en valgt løsning er klar innen den 1.januar 2021.

Selv om administrasjonen i Tynset kommune har gode erfaringer med å konkurransesatte regnskapsrevisjonen, er kontrollutvalgets oppfatning at revisjonstjenester i egenregi vil gi en god løsning kvalitetsmessig for alle typer revisjoner.

For forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller vil det kunne gi mulighet til løpende rådgivning på et grundigere nivå for å kunne foreta de beste valgene. En slik løsning vil kunne gi administrasjon og politikere en større tilgjengelighet på fagkompetanse sett opp mot kundeoppfølging og løpende veiledning i alle typer revisjoner, men revisjonskostnadene kan bli høyere.

MØTEBOK

De interkommunale revisjonsselskapene har blitt store fagmiljøer med god spisskompetanse på alle typer revisjoner tilknyttet kommunal drift. Kjennskapen og realkompetansen til offentlig forvaltning, saksbehandling, offentlig rett og forvaltningsrett er bredere i selskapet som helhet.

Det vises for øvrig til saksutredningen

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret: